

La Universitat presenta en La Nau la major retrospectiva sobre l'univers del còmic de Miguel Calatayud

La Universitat de València (UV) inaugura demà dijous, 23 d'abril, a les 19:30 hores, en el Claustre del Centre Cultural La Nau, l'exposició 'Línia, llum, color. Els còmics de Miguel Calatayud', la major retrospectiva realitzada a Espanya fins a l'actualitat de les obres de còmic de l'il·lustrador i historietista alacantí Miguel Calatayud (Asp, 1942), un dels autors fonamentals del còmic contemporani.

L'acte inaugural comptarà amb la presència del vicerector de Cultura, Esports i Vincle Social, Albert Moncusí; els comissaris de l'exposició, Álvaro M. Pons i Noelia Ibarra, codirectors del Càtedra d'Estudis del Còmic Fundació SM-Universitat de València; i el mateix artista. La mostra, produïda pel Vicerektorat de Cultura, Esports i Vincle Social i l'Aula del Còmic de la Universitat de València, podrà visitar-se a la Sala Acadèmia de La Nau fins a l'11 d'octubre.

Albert Moncusí subratlla que la Universitat de València concep la cultura com “un eix de connexió amb la resta de la societat”. En aquest sentit, explica que exposicions com aquesta, centrades a fer valdre l'obra d'un artista contemporani, i especialment de l'àmbit de la Il·lustració, en sentit ampli, forma part d'una línia de programació consolidada. La institució ha impulsat a La Nau exposicions dedicades a figures com Paco Roca i Ortifus, així com a publicacions emblemàtiques com 'La Traca' i 'Hermano Lobo', referents de la sàtira gràfica a Espanya. En aquest context, destaca la figura de Miguel Calatayud, a qui considera clau per “visibilitzar la seua contribució al món del còmic”, un àmbit en el qual “va obrir camí tant en l'àmbit estatal com internacional”, conclou.

L'il·lustrador i historietista Miguel Calatayud ha expressat el seu agraïment a la Universitat de València per haver impulsat una exposició singular que, per primera vegada a Espanya, d'ací la novetat del projecte, reuneix la seua obra dedicada al còmic. Ha destacat que aquesta faceta -menys extensa que el seu treball com a il·lustrador, però de gran rellevància dins de la seua trajectòria-, es presenta ací com a eix central de la mostra, cosa que permet descobrir la seua dimensió com a creador en aquest àmbit, i això li fa especial il·lusió.

Per la seua part, Álvaro Pons i Noelia Ibarra subratllen que l'exposició situa l'obra de Calatayud en el context de la modernitat artística europea i fan valdre la seua dimensió: sent l'únic artista en qualsevol disciplina guardonat amb tres premis nacionals, els seus primers treballs, publicats en la revista *Trinca* a començaments dels anys setanta, incorporaren de manera pionera el llenguatge del *pop-art* i trencaren amb les convencions del còmic espanyol, cosa que va obrir noves possibilitats narratives a través de la línia i el color. Amb la seua obra Calatayud es va avançar de manera pionera al seu temps i va assentar les bases del concepte de línia clara molt abans que el manifest d'aquest moviment vera la llum.

La mostra proposa un recorregut per les principals etapes creatives de l'autor, des de títols fonamentals com *Peter Petrake* o *Los doce trabajos de Hércules*, que influïren decisivament en tota una generació d'historietistes, fins a obres posteriors com *La pista atlàntica* o *El Proyecto Cíclope*, on la línia clara adquireix protagonisme des d'una

mirada profundament vinculada a la llum del Mediterrani. En treballs com *Conquistadores en Yucatán. La desaparición de Gonzalo Guerrero*, es confirma la investigació contínua sobre la capacitat narrativa del color, demostrant que pot ser part del relat fins a ser un protagonista més en igualtat de condicions que qualsevol altre.

L'exposició s'articula en quatre àmbits -les influències, la línia, la tradició valenciana i el color-, que permeten comprendre el procés creatiu de Calatayud i la funció de cada element en el seu llenguatge visual. Des de referències que van de la novel·la negra al cinema musical de Busby Berkeley o el pop de Heinz Edelman, fins al seu diàleg amb la tradició artística valenciana -visible en elements com les auques o els socarrats en *El pie frito*, que el 1998 va ser distingida com la millor obra en el 16é Saló del Còmic de Barcelona. L'exposició reuneix, junt amb originals de l'obra de l'autor, referents visuals que han servit d'inspiració.

Considerat com un pioner i renovador del llenguatge del còmic, Miguel Calatayud ha exercit una influència decisiva en el desenvolupament del còmic europeu modern. Encara que la seua producció historietística no és extensa, el seu impacte ha sigut profund i durador, fruit d'una investigació constant que integra referències de la història de l'art -de l'antiguitat clàssica al *pop-art* o les cultures prehistòriques-, amb un coneixement sòlid de la cultura popular i sent un precursor de la Nova Escola, la generació d'historietistes valencians sorgida en la dècada dels huitanta del segle passat.

En l'àmbit de la il·lustració, la seua trajectòria ha sigut àmpliament reconeguda amb alguns dels premis més prestigiosos, com el Premi Lazarillo (1974) i el Premi Nacional d'Il·lustració, que ha rebut fins en tres ocasions (1989, 1992 i 2009), convertint-se així en l'únic creador en qualsevol disciplina distingit amb este guardó en tres ocasions. L'any 2000 va ser, a més, candidat espanyol al Premi Hans Christian Andersen, considerat el màxim reconeixement internacional en literatura infantil i juvenil.

L'exposició es completa amb un ampli programa de mediació '[Lectures \(acompanyades\) sobre Miguel Calatayud](#)', que comptarà amb la participació de Manu Garrido, Boke Bazán i Cristina Chumillas.

La Nau, seu de les Jornades de la Il·lustració de València

A més, aquest cap de setmana, des de divendres 24 i fins diumenge 26, el Centre Cultural La Nau de la Universitat de València serà novament seu de les [Jornades de Il·lustració de València \(JIV\)](#), que compleixen la seua novena edició, consolidant-se com una cita clau dins del panorama cultural valencià. Enguany, sota el lema 'Interseccions: il·lustracions i tipografia', les jornades posen el focus en el diàleg entre lletra i imatge des d'una mirada contemporània, oberta a professionals, estudiants i públic general.

Un dels eixos principals serà el Mercat d'Il·lustració, que reunirà prop de 200 artistes al claustre i deambulatori de La Nau. Un espai viu per a descobrir projectes d'autoedició, obra gràfica i noves propostes, tant de talent emergent com de trajectòries consolidades. La programació es completa amb tallers gratuïts per a tots els públics, centrats en disciplines com el *lettering*, el collage, la cal·ligrafia o l'exploració amb la creació digital, amb la participació de Nico Barrios, La Merluza Creativa o Martín López Lam.

La Universitat presenta en La Nau la mayor retrospectiva sobre el universo del cómic de Miguel Calatayud

La Universitat de València (UV) inaugura el próximo jueves, 23 de abril, a las 19:30 horas, en el Claustro del Centre Cultural La Nau, la exposición ‘Línea, luz, color. Los cómics de Miguel Calatayud’, la mayor retrospectiva realizada en España hasta la fecha de las obras de cómic del ilustrador e historietista alicantino Miguel Calatayud (Aspe, 1942), uno de los autores fundamentales del cómic contemporáneo.

El acto inaugural contará con la presencia del vicerrector de Cultura, Esports i Vincle Social, Albert Moncusí; los comisarios de la exposición, Álvaro M. Pons y Noelia Ibarra, codirectores del Cátedra de Estudios del Cómic Fundación SM-Universitat de València; y el propio artista. La muestra, producida por el Vicerektorat de Cultura, Esports i Vincle Social y el Aula del Cómic de la Universitat de València, podrá visitarse en la Sala Academia de La Nau hasta el 11 de octubre.

Albert Moncusí subraya que la Universitat de València concibe la cultura como “un eje de conexión con el resto de la sociedad”. En este sentido, explica que exposiciones como esta, centradas en poner en valor la obra de un artista contemporáneo, y especialmente del ámbito de la Ilustración, en sentido amplio, forma parte de una línea de programación consolidada. La institución ha impulsado en La Nau exposiciones dedicadas a figuras como Paco Roca y Ortifus, así como a publicaciones emblemáticas como ‘La Traca’ y ‘Hermano Lobo’, referentes de la sátira gráfica en España. En este contexto, destaca la figura de Miguel Calatayud, a quien considera clave por “visibilizar su contribución al mundo del cómic”, un ámbito en el que “abrió camino tanto a nivel estatal como internacional”, concluye.

El ilustrador e historietista Miguel Calatayud ha expresado su agradecimiento a la Universitat de València por haber impulsado una exposición singular que, por primera vez en España, de ahí lo novedoso del proyecto, reúne su obra dedicada al cómic. Ha destacado que esta faceta -menos extensa que su trabajo como ilustrador, pero de gran relevancia dentro de su trayectoria-, se presenta aquí como eje central de la muestra, lo que permite descubrir su dimensión como creador en este ámbito, algo que le hace especial ilusión.

Por su parte, Álvaro Pons y Noelia Ibarra subrayan que la exposición sitúa la obra de Calatayud en el contexto de la modernidad artística europea y ponen en valor su dimensión: siendo el único artista en cualquier disciplina galardonado con tres premios nacionales, sus primeros trabajos, publicados en la revista *Trinca* a comienzos de los años setenta, incorporaron de manera pionera el lenguaje del pop-art y rompieron con las convenciones del cómic español, lo que abrió nuevas posibilidades narrativas a través de la línea y el color. Con su obra Calatayud se adelantó de forma pionera a su tiempo y sentó las bases del concepto de línea clara mucho antes de que el manifiesto de este movimiento viera la luz.

La muestra propone un recorrido por las principales etapas creativas del autor, desde títulos fundamentales como *Peter Petrake* o *Los doce trabajos de Hércules*, que

influyeron decisivamente en toda una generación de historietistas, hasta obras posteriores como *La pista atlántica* o *El Proyecto Cíclope*, donde la línea clara adquiere protagonismo desde una mirada profundamente vinculada a la luz del Mediterráneo. En trabajos como *Conquistadores en Yucatán. La desaparición de Gonzalo Guerrero*, se confirma la investigación continua sobre la capacidad narrativa del color, demostrando que puede ser parte del relato hasta ser un protagonista más en igualdad de condiciones que cualquier otro.

La exposición se articula en cuatro ámbitos -las influencias, la línea, la tradición valenciana y el color-, que permiten comprender el proceso creativo de Calatayud y la función de cada elemento en su lenguaje visual. Desde referencias que van de la novela negra al cine musical de Busby Berkeley o el pop de Heinz Edelmann, hasta su diálogo con la tradición artística valenciana -visible en elementos como las aucas o los socarrats en *El pie frito*, que en 1998 fue distinguida como la mejor obra en el 16º Salón del Cómic de Barcelona. La exposición reúne, junto a originales de la obra del autor, referentes visuales que han servido de inspiración.

Considerado como un pionero y renovador del lenguaje del cómic, Miguel Calatayud ha ejercido una influencia decisiva en el desarrollo del cómic europeo moderno. Aunque su producción historietística no es extensa, su impacto ha sido profundo y duradero, fruto de una investigación constante que integra referencias de la historia del arte -de la antigüedad clásica al pop-art o las culturas prehispanicas-, con un conocimiento sólido de la cultura popular y siendo un precursor de la Nueva Escuela, la generación de historietas valencianos surgido en la década de los 80 del pasado siglo.

En el ámbito de la ilustración, su trayectoria ha sido ampliamente reconocida con algunos de los premios más prestigiosos, como el Premio Lazarillo (1974) y el Premio Nacional de Ilustración, que ha recibido hasta en tres ocasiones (1989, 1992 y 2009), convirtiéndose así en el único creador en cualquier disciplina distinguido con este galardón en tres ocasiones. En el año 2000 fue, además, candidato español al Premio Hans Christian Andersen, considerado el máximo reconocimiento internacional en literatura infantil y juvenil.

La exposición se completa con un amplio programa de mediación '[Lecturas \(acompañadas\) sobre Miguel Calatayud](#)', que contará con la participación de Manu Garrido, Boke Bazán y Cristina Chumillas.

La Nau, sede de las Jornadas de la Ilustración de Valencia

Además, este finde de semana, desde el viernes 24 y hasta el domingo 26, el Centre Cultural La Nau de la Universitat de València será nuevamente sede [las Jornadas de Ilustración de València \(JIV\)](#), que cumplen su novena edición, consolidándose como una cita clave dentro del panorama cultural valenciano. Este año, bajo el lema 'Intersecciones: ilustración y tipografía', las jornadas ponen el foco en el diálogo entre letra e imagen desde una mirada contemporánea, abierta a profesionales, estudiantes y público general.

Uno de los ejes principales será el Mercado de Ilustración, que reunirá a cerca de 200 artistas en el claustro y deambulatorio de La Nau. Un espacio vivo para descubrir proyectos de autoedición, obra gráfica y nuevas propuestas, tanto de talento emergente

como de trayectorias consolidadas. La programación se completa con talleres gratuitos para todos los públicos, centrados en disciplinas como el *lettering*, el collage, la caligrafía o la exploración con la creación digital, con la participación de Nico Barrios, La Merluza Creativa o Martín López Lam.

València, a 22 de abril de 2026